

Guljaj-Pole v ruské revoluci

Nestor Machno

1929

Obec Gul'aj-Pole je jedna z největších a mezi pracujícími snad jedna z nejpobulárnějších obcí v celém Alexandrovském okrese a Jekatěrinoslavské gubernii. Tato obec má svoji zvláštní historickou proslulost.

V ní pracující rolnické obyvatelstvo v roce 1905 nepřipustilo pogromy na Židy, když v Jekatěrinoslavské gubernii nikoli neznámí organizátoři a inspirátoři „Čjornoj sotni“ a protižidovských pogromů – soudní vyšetřovatel prvního alexandrovského obvodu, občan Majdačevskij, a mladí představitelé alexandrovského kupectva, nějací Ščikotichin a Minajev – speciálně posílali své štváče do Gul'aj-Pole, aby zorganizovali pogrom na Židy.

Z této obce byl díky mnohaleté propagandistické práci, kterou zde prováděla skupina rolníků anarchistů-komunistů, v letech 1906-1907 rolnictvu vydán signál k boji proti stolypinskému přidělování půdy do soukromého vlastnictví. Brzy se tento boj, který začal propagandou, změnil ve vypalování statkářských a kulackých dvorců.

A odtud, z obce Gul'aj-Pole, vyšel v roce 1917 také signál rolnictvu rozsáhlých oblastí Alexandrovského, Melitopolského, Berdjanského, Mariupolského a Pavlohradského okresu k boji proti Prozatímní vládě, která rozhodla nezačínat řešení otázky půdy do svolání Ústavodárného shromáždění, k boji za to, aby na její místo nebyla připuštěna žádná jiná vláda, a také za zrušení pachtovného pro statkáře a kláštery a za odebrání továren a závodů fabrikantům, jejich vlastníkům. V tomtéž Gul'aj-Poli byla roku 1917 vypracována a rolnickým sjezdem stvrzena historická listina, v souladu s níž pracující rolnictvo nevykořisťující cizí práci posílalo své delegáty do měst k továrně-městským dělníkům, aby se s nimi dohodli o sdružení do všeobecného svazu, o společném prohlášení půdy, továren a závodů společenským vlastnictvím a o společném vybudování nové společnosti na základech skutečné samosprávy pracujících, bez dohledu státu a jeho mocenských orgánů.

V Gul'aj-Poli se v rolnické rodině narodil a vzdělával se i pisatel těchto řádek. Případl mi šťastný úděl dostat se ještě jako mládenec pod ideový vliv anarchisty-revolucionáře VALDEMARA ANTONIHO (v revolučních řadách známého pod jménem „Zarathustra“). Díky vlivu tohoto revolucionáře a také díky vládnímu teroru proti probouzejícímu se lidu, který v letech 1906-1907 probíhal v ruské zemi, jsem rychle zaujal místo v bojové gul'aj-polské skupině rolníků anarchistů-komunistů z Jekatěrinoslavské organizace a dlouho a úporně jsem bojoval proti carsko-statkářské mašinérii; avšak nakonec jsem byl polapen poskoky oné mašinérie a „odsouzen“, ale v důsledku mé neplnoletosti jsem uniknul trestu, který postihнул nejlepší z mých ideových druhů... Trest smrti mi byl změněn na doživotní nucené práce.

Revoluce roku 1917 mi v noci z 1. na 2. března otevřela bránu moskevských Butyrek (Všeruská centrální věznice); a věc revoluce na Ukrajině mne přinutila rychle se přesunout z Moskvy do rodného Gul'aj-Pole, kde jsem se opět oddal – s toužebnou láskou jako před devíti lety, před mým zavřením do vězení – věci organizace pracujících k boji za nový svobodný život. Do toho samého Gul'aj-Pole byl z mé iniciativy svolán sjezd velkých a drobných vlastníkú-zemědělců, kterým byly odebrány papíry, kupní smlouvy na půdu a spáleny. A v době kornilovského pochodu na Petrohrad proti Prozatímní vládě a revoluci byla z iniciativy Gul'aj-Pole na obrovském prostoru okresů odzbrojena veškerá buržoazie, která sympatizovala s „kornilovštinou“.

Z Gul'aj-Pole byl rolnictvu dán impuls k organizaci bojových oddílů, který byl plně uveden v život po odzbrojení všech kozáckých vojsk odcházejících z vnější protiněmecké fronty a směřujících k Donu na pomoc atamanu Kaledinovi, který bojoval proti revoluci za restauraci monarchie. Gul'aj-Pole jako téměř první z celé Ukrajiny uvedlo již tou dobou do života konfiskaci závodů do společenského užívání, aby v nich pracovalo a jejich produkty prodávalo pod kontrolou těch, kdo na nich pracovali...

A když Leninova vláda na jedné straně a vláda Ukrajinské centrální rady na druhé uzavřely spojenečtví s německou a rakousko-uherskou vládou, podle kterého musela Leninova vláda stáhnout z Ukrajiny ozbrojené síly revoluce zkompletované z ruských pracujících a vláda Ukrajinské centrální rady přivedla na Ukrajinu německo-rakousko-uherské expediční hordy, aby zlikvidovaly revoluci, Gul'aj-Pole dalo jako první příklad organizace volných bataliónů obrany revoluce. A z iniciativy Gul'aj-Pole byly batalióny tohoto druhu vytvořeny v celé řadě oblastí. A i když se v gul'aj-polském bataliónu – díky tomu, že jsem tam v té době osobně nebyl (na několik dní jsem se odloučil kvůli vojenským záležitostem) – šovinistům podařilo vnést do něj nesváry a některé jeho roty přivést ke zradě revoluce, ku prospěchu

německo-rakousko-uherského velení a Ukrajinské centrální rady, tak základní jádro Guljaj-polců a většina bataliónů v dalších oblastech zůstala až do konce na svých revolučních pozicích a mnoho set z jejich řad padlo chrabrou smrtí v nerovném boji s násilníky a vrahy okupujícími revoluční zemi.

Taková byla ve všeobecných rysech úloha obce Guljaj-Pole a jejího pracujícího, politikářským politických stran neotráveného, obyvatelstva do revoluce a v době revoluce, do konce dubna roku 1919. A jaká byla její role v následujících letech revoluce, to čtenáři vědí jak z mých zápisků, tak z jiných materiálů.

Paříž, 1929

Nestor Machno
Gul'aj-Pole v ruské revoluci
1929

Získáno 3. 6. 2023 z <https://proletarchiv.yolasite.com/>

anarchistickaknihovna.org